



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 407. Qui & quo ordine succedant ab intestato in feudis nimirungentilitiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

acquirebatur successione vi primæ constitutionis eorum; sed domini rem suam in feudum datam pro libitu possent auferre; postmodum tamen moribus inductum, ut datio illa haberet firmitatem ad annum. Dein statutum, ut produceretur ad vitam fidelis vasalli; ac demum, ut etiam ad filios ejusdem deveniret, nimirum ad eum, in quem Dominus vellet hoc beneficium confirmare. Quod hodie ita stabilitum & extensum, ut ad omnes æqualiter veniat; quin & deinceps ad septimum gradum progrediatur, & jure novo in masculis infinitum extensum, prout hæc habentur & dicuntur *l. 2. feud. tit. 1. §. 1.*

2. Resp. secundò: Licet in rebus allodialibus detur successio, tam ab intestato (quæ etiam legitima dicitur *l. 1. §. ff. de petit. hered.*) quàm quæ est ex testamento, dicta testamentaria; in feudis tamen sola admittitur legitima, seu quæ est ab intestato; ea verò, quæ est ex testamento, sit incerta nulla nulliusque valoris. Clarus §. *feudum. g. 40. n. 1.* cum Socin, Jun. *conf. 72. post num. 40. l. 1.* Curt. Jun. *de feud. 4. part. princip. in reg. 1. g. ult.* & communi juxta quod dicitur *l. 1. tit. 8.* nulla ordinatione defuncti in feudo manente vel valente &c. eò quòd, cum vasallus non sit dominus feudi, nisi quamdiu vixerit, non debeat posse de eo disponere in præjudicium eorum, quibus ex providentia primi constituentis & acquirentis feudum illud post mortem ejus debetur. Unde nulla est dispositio, quæ pater in testamento disponit, ut feudum ad filios inæqualiter transeat, vel anus solus illud habeat. Schrad. *de feud. p. 7. c. 2. n. 3.* Clar. *loc. cit. n. 5.* citatis Zasio *de feud. p. 8. in 3. particul. vers. & hanc part.* Alex. *in l. cum servus. §. si quis alicui. ff. de legat. &c.* idque, etiam si id faciat cum consensu domini directi, nisi filii aliique agnati de quorum præjudicio agitur, consentiant. Curt. Jun. *de feud. p. 4. à num. 127.* Reiffenst. *h. t. num. 71.* Et hæc procedere de plano in feudo antiquo & paterno ait Clar. *l. c. n. 6.* cum Ruin. *conf. 9. l. 1. in fin.* & Socin. Jun. *conf. 160. n. 44. l. 2.* eò quòd extra dubium sit, vasallum non posse mutare naturam feudi; adeoque dum feudum virtute investituræ debet transire ad omnes filios æqualiter, pater illud non possit prælegare uni. Num autem idem sit in feudo novo, valde controvertitur inter AA. affirmativam videri magis communem dicit Socin. *loc. cit.* negativam è contra magis communem asserunt alii. Quam etiam sibi magis placere ait Clarus; eò quòd valde rationabile sit, quod quisque jure suo quæsit, etiam arbitrio suo alienare possit; nullumque in hoc fieri præjudicium, dum juxta valde probabilem vasallus tale feudum novum cum consensu domini alienare possit etiam in extraneum. Item nulla est testamentaria dispositio facta de feudo ad causas pias. *L. 2. tit. 9. §. donare.* ita etiam, ut hæres ne quidem æstimationem feudi relictæ legatario præstare teneatur; eò quòd rei legatæ æstimatio non debeat; cum ea legata non censeatur, sed solum jus, quod legans in re legata habebat. Clar. *loc. cit. num. 4.* citatis Bald. *in cit. §. donare. n. 3.* & Socin. Jun. *conf. 72. n. 60. l. 1.* dicente esse communem. Nihilominus

3. Resp. tertio: (quæ est limitatio prioris responsionis,) dum feudum tamen est simpliciter & absolute seu merè hereditarium, de eo pro libitu suo in testamento testari potest vasallus, & relinquere illud, cui voluerit etiam extraneo. Clar. *loc. cit. num. 2.* Vultej. *de feud. l. 1. c. 9. num. 79.* Si

verò est mixtum ex hereditario nimirum & gentilitio, seu simul ex pacto & providentia, (quale est receptum pro se & filiis & hæredibus juxta dicta supra; adeoque in eo succedere non possit, nisi qui simul sit hæres & filius, ut dictum ibidem) dispositionem testamentariam de ipso feudo valitaram, eò quòd hæres contravenire nequeat facto defuncti ejusque dispositionem infringere, asserit *loc. cit.* Clarus, ex mente tamen, ut videtur, aliorum. Quod tamen si verum esset, procedere tantum ait, ubi ageretur de præjudicio filiorum & agnatorum; dum autem ageretur de præjudicio ipsius domini directi, non haberi in consideratione, an sit feudum novum, vel antiquum, an sit simpliciter ex pacto & providentia, an mixtum; adeoque, nisi feudum sit absolute hereditarium, omnem dispositionem factam de feudo per vasallum quòd ad præjudicium domini esse nullius valoris. Ac denique de suo concludit Clarus, esse regulam generalem, quòd, si feudum sit simpliciter ex pacto & providentia, si mixtum, vasallum in præjudicium agnatorum de feudo testari non posse.

Quæst. 407. Qui & quo ordine succedant ab intestato, in feudis nimirum gentilitiis?

1. Resp. ad primum: Jure sanguinis in talibus feudis succedunt rectè lineà descendentes à primo acquirente feudum, puta filii & nepotes. Ascendentes, nimirum pater, avus illius collaterales, nempe fratres eorumque filii.

2. Resp. secundò: Primo loco succedunt descendentes masculi, ascendentibus & collateralibus, si qui sint, exclusis seu præteritis; pro ut dicitur *l. 2. tit. 11.* hoc modo inter eos servato, ut, dum plures sunt filii, hi succedant æqualiter in capita; nepotes verò concurrentes cum filiis, in stirpes loco patris defuncti, nullo facto discrimine, an sint, emancipati, an ex eodem, an ex diverso matrimonio nati; nisi fortè specialis consuetudo loci habeat aliud, aut desuper speciale pactum in contractu matrimonii factum, ut filii prioris matrimonii præferantur in successione feudi filiis secundi matrimonii, pro ut textum; *l. 2. feud. tit. 26. §. mulier;* ubi sic constitutum, ad hunc casum specialis consuetudinis vel pacti restringendum asserunt. Curt. *de feud. p. 3. memb. 1. qu. 24.* Azor. *l. 10. c. 8. quæst. 3. &c.* apud Reiffenst. *h. t. n. 75.* Et hæc, ubi feudum est dividuum: si enim dividi prohibetur, (qualiter feuda regalia. V. g. ducatus, comitatus expressè prohibentur dividi: *l. 2. feud. tit. 55. §. 1.*) solus primogenitus succedit ejusque descendentes, ita ut, si ex primogenito sint nepotes, hi præferantur secundo genito adhuc superstiti. Rosenth. *c. 7. concl. 26. num. 13.* & alii cum communiore, juxta quod etiam expressè statutum in successione Electorali in Bulla aurea Caroli IV. *c. 7.* ex ea etiam ratione, quòd pater & filius naturà una persona censeantur, hicque in locum illius jure repræsentationis etiam juxta communem succedat. De cætero à successione in feudo arcentur filii adoptivi, *l. 2. tit. 26. §. omnes.* Item filii illegitimè nati, nec soli, nec cum aliis legitimis, etiam si postmodum fiant legitimi, ad successionem feudi admittuntur, ut dicitur *l. 2. tit. 26. §. mulier.* nisi tamen sint legitimati per subsequens matrimonium. Mynsing. *cent. 5. obs. 42. & 52.* testans esse receptum in Camera Imperiali. Gail. *l. 2. obs. 141. n. 2.* Clar. *l. c. 9. 82. n. 4.* citans quam pluri-

plurimos, ac idem cum Abb. *in c. tanta. qui filii sint legit. num. 7.* Alex. Ripa. & aliis testantibus de communi dicens, procedere, etiam si feudum sit expresse receptum pro se & filiis legitime natis; eo quod sic legitimi in omnibus & per omnia æquiparentur legitime natis. Idem est de legitimatis, dum legitimatio ab ipso Principe, penes quem est plenitudo potestatis, facta. Clarus *loc. cit. num. 3.* & ut aliqui apud Reiffenst. *n. 77.* cum Fachin. *l. 7. c. 49.* addunt, si legitimatio facta specialiter in ordine ad talem successorem; quin & de legitimatis à Comite Palatino, modo is in privilegio suo habeat expressam potestatem legitimandi ad feuda. Clar. *loc. cit.* cum Molin. *in consuetud. Paris. feud. §. 8. gl. 1. num. 38.* Filii quoque iuste exhereditati, dum feudum est mixtum, seu dictum in investitura, quod filii, ut succedant, simul debeant esse hæredes, arcentur à successione in tali feudo. Secus est, si feudum est pure gentilium, sive ex pacto & providentia, in quo ad succedendum non requiritur qualitas hæredis, ita Clar. *loc. cit. quest. 74.* Huic posteriori non obstante, quod ait Zafius *de feud. p. 8. vers. de exhereditato;* quod ex quibus causis filius potest exhereditari, possit etiam feudo privari; quia, ut bene dicit Clar. longe id aliud est, quam quod possit pater exhereditando filium privare feudo ex pacto & providentia tali, utpote de quo pater in testamento nihil potest disponere.

3. Resp. tertio: Quamvis etiam ascendentes in feudo hæreditario succedere possint, non quidem ab intestato, sed ex dispositione testatoris; ex intestato tamen regulariter loquendo non succedunt in feudo pure gentilium, ut habet communis juxta expressum textum *l. 2. feud. tit. 5.* Dico regulariter: Cum hoc ipsum pariat exceptiones; & primo quidem: nisi consuetudo vel statutum loci sic habeat, ut etiam ascendentes succedant, aut ita expresse cautum in investitura. Arg. *l. 2. tit. 8.* Secundo nisi filius ob merita patris primo consecutus fuisset feudum; tunc enim etiam pater admitteretur ad feudum, ut cum Corvin. *in Synop. jur. feud. l. 2. tit. 4.* Engels *b. t. num. 26.* Reiffenst. *num. 80.* saltem filio decedente sine liberis. Quod idem etiam dicant Engels & Schrad. de casu, in quo pater renunciat feudo filio, seu filium à Domino in eo investiri fecisset, & is mortuus fuisset ante patrem sine descendibus, nimirum reversurum tunc feudum ad patrem, idque probare conentur ex *l. 2. tit. 14. §. tit. 84.* ejus tamen contrarium delumi potius ex *cit. tit. 84.* videtur, dum ibi dicitur in eo casu patrem catere beneficio & illud domino acquiri.

4. Resp. quarto: In feudo novo nullus collateralium succedit, ita etiam, ut frater fratri non succedat, nisi contrarium à domino in investitura dispositum; sed soli descendentes, quibus deficientibus, feudum redit ad dominum. Clar. *loc. cit. q. 79. num. 2.* Gail. *l. 2. obs. 50. num. 2.* cum communi juxta expressum textum *l. 1. feud. tit. 1. §. 2.* ubi: Si unus ex fratribus feudum à domino acceperit, eo defuncto sine legitimo hærede, frater ejus in feudum non succedit &c. Sic etiam, si duo fratres investiti de feudo pro se & filiis, & uterque moritur, unus sine liberis, alter relicto uno filio, portio istius fratris defuncti non devolvitur ad relictum filium alterius fratris; cum ipsi fratres feudo illo novo investiti videntur pro-

R. P. Lewr. *Jur. Can. Lib. III.*

spexisse sibi tantum & suis filiis, non autem filiis alterius fratris; ita Clar. *loc. cit.* cum Curt. Sen. *conf. 49. num. 11.*

5. Resp. quinto: In feudo antiquo deficientibus descendibus regulariter succedunt collaterales, non quidem cognati (id est conjuncti per feminam, ut Schardius *in Lexico, v. cognatus.*) juxta quod expresse dicit *l. 1. tit. 11. ubi:* Ad cognatos beneficium (intellige feudi) non pertinet, nec beneficium successio, ex ea etiam ratione, quod in feudis nulla penitus habeatur ratio matris seu vinculi materni, ut in Camera Imper. judicatum testatur Gail. *l. 2. observ. 151. Arg. cit. tit. 11.* Sed collaterales tantum agnati, id est, conjuncti per patrem. Clar. *cit. quest. 79. num. 1.* cum Zafio *de feud. part. 8. vers. secunda concl. dicente,* esse ab omnibus receptum. Et quidem primo fratres omnes defuncti vasalli succedunt æqualiter, sive sint consanguinei, hoc est, nati ex eodem patre, sed ex diversa matre; sive sint germani, id est, nati ex eodem patre eademque matre, licet aliàs in allodialibus de jure communi *novell. 118. c. 3.* frater germanus excludat fratrem consanguineum. Idque iterum ex eadem ratione; quia in feudis non habetur ratio matris; si verò nec filii nec fratres defuncti existant, sed solum fratrum filii seu nepotes defuncti vasalli, an hi æqualiter veniant in capita, an autem in stirpes, summa est inter AA. altercatio, ut videre est apud Clar. *quest. 75. num. 2.* & Mynsing. *cent. 3. observ. 64.* Priorem sententiam tenent Comen. Corn. & alii apud Clarum, dicentes communem; in eam valde inclinavit ipse Clar. eam absolute tenet Mynsing. cui inhæret Reiffenst. *b. t. num. 83.* citato etiam pro ea Engels. *b. t. num. 28.* adjecta etiam bona ratione, quam eandem prius adduxerat Myns. quod in hoc casu non succedant hi fratrum filii jure representationis, sed quivis jure proprio; tum quia, ubi in libris feudorum specialis deficit constitutio, judicare debeamus juxta jus commune, cujus indubitata est regula; omnes transversales ejusdem gradus ad successionem in capita vocari. *L. si pars hered. petat. l. post consanguineos. §. 1. ff. de suis & legit. hered.* Ac denique quia Carolus V. in Comitibus Spirensibus sancivit, filios fratrum inter se dividere debere hæreditatem patrum, non in stirpes, sed in capita, ita ut, quot sunt capita, in tot fieri debeant portiones hæreditariae. Extra tamen controversiam est, quod ubi filii fratrum veniunt ad successionem feudi unà cum patruo, scilicet cum fratre vasalli defuncti, veniant in stirpes. Mynsing. *loc. cit. in pr.* Clarus *loc. cit.* qui etiam idem dicit de casu præmissio, quod ubi nullus adest patruus, nepotes venire in stirpes, si feudum esset hæreditarium. Denique deficientibus etiam nepotibus ex fratre, succedunt alii agnati, non tamen quomodocunque proximi sanguine, sed proximi ex illa linea, ex qua erat defunctus, ut etiam hi excludant alios æquè proximos vel etiam proximiores, ex alia tamen linea descendentes, juxta quod expresse statuitur *L. 2. tit. 50.* De cetero proximitatem hanc non spectandam respectu primi acquirentis feudum, sed respectu ultimi possessoris, ita ut frater defuncti vasalli excludat patruum suum, etiam hic proximior sit primo acquirenti, ait Reiffenst. *Arg. cit. tit. 50. & l. 1. tit. 14.* contrarium tenente Gail. dum *l. 2. obs. 149. n. 2.*

Mm

expres-

expresse ait: proximitas in successione feudi non consideratur respectu ultimi vassalli, sed respectu ejus personæ, à qua feudum originem habet; pro quo citat Bald. *conf. 137. n. 1. vol. 2. Alvar. in c. 1. de alien. feudo. num. 7.* unde pro regula servatur, ultimum agnatum esse semper primi acquirantis successorem, etsi feudum per mille manus ambulaverit. Porro successio hæc collateralium, non, ut aliqui voluerunt, ad septimum gradum, sed non secus ac successio descendentium, extendit se etiam in infinitum. Arg. *tit. 11. § 50. l. 2. ubi: Ex latere omnes masculos descendentes usque in infinitum.*

Quest. 408. An & quando fœmina succedat in feudo?

REsp. Regulariter loquendo, fœminæ & descendentes ex illis, etiam masculi, non succedunt; est communis & certa, ut ait Zasius *de feud. part. 8. vers. super secundo.* moribus feudorum recepta. *L. 1. feud. tit. 1. § tit. 8. §. filia.* Et ita quidem, ut in feudo semel constituto Imperator in præjudicium agnatorum, qui successuri erant, dispensare non possit, ut fœminæ succedant; cum Princeps non possit jus quæsitum alteri auferre, ut Clar. *loc. cit. q. 73. num. 9.* cum Curt. Jun. *conf. 76. num. 18. l. 1. & communi,* ut ajunt; & licet id posset Princeps, non tamen deberet id facere, ut Clar. dixi: *Regulariter: cum plures responsio patiat exceptiones.* Nam primò contrarium est, ubi consuetudo sic habet, aut speciale statutum, ut fœminæ succedant, etiam si de cetero in investitura de hoc nihil dicatur. *L. 2. tit. 1. Clar. cit. q. 73. num. 9.* cum Paris. *conf. 21. num. 13. l. 1.* testantes de communi ex ea ratione, quod cum feuda ab initio introducta per consuetudinem, hæc potissimum in iis attendenda, & merito juxta hanc regulanda. Secundò in feudo ex institutione sua fœmineo secundum dicta supra. Dum nimirum in investitura concessum est pro fœminis & masculis, vel si primitus concessum fœminæ; in quo tamen utroque casu (idem est in omnibus aliis feudis in quibus fœminæ succedere possunt. Arg. *l. 2. tit. 51. §. 2. § tit. 17.)* fœminæ non nisi deficientibus masculis succedunt, uti clarè habetur *l. 2. tit. 3. ubi: Si fœmina habens feudum decesserit, quia fœmineum est feudum, & sine speciali pacto, deficientibus filiis masculis, ad filias pertinebit.* Tertio in feudo emptio juxta probabiliorum, quam tenet Clar. *loc. cit. num. 6.* cum Odofred. *in sum. qui poss. in feud. succed.* Decio *conf. 390. num. 7.* Paris. *conf. 4. num. 39. l. 1. & aliis;* nisi tamen in investitura essent vocati masculi, non facta mentione fœminarum; in quo casu ait Clar. credere se, fœminas hoc ipso ex mente concedentis non admittendas. Quarto in feudis francis, & illis, quæ servitium certum fœminis non inconueniens exigunt, fœminas posse succedere tenet Clar. *loc. cit. num. 7. § 8.* citatis aliis. Qui etiam addit, quod licet in puncto juris (quod universaliter excludit fœminas ab omni feudo, excipiendo solum feudum fœminium, & in quo ex speciali pacto id eis competit; propter quod & alii sentiunt contrarium, nempe fœminas, etiam deficientibus masculis, in hoc casu excludi) patiat hoc ipsum aliquam difficultatem, in praxi tamen ab eo non esse recedendum, nisi fortè verba investituræ vel consuetudo repugnaret. In

casibus tamen, in quibus excluditur fœmina, dum feudum est hæreditarium, de eo fœminæ constitui debere legitimam; eò quod istiusmodi feuda sint vere pars hæreditatis, & comparentur alodialibus; citato Fachin. *l. 7. c. 47.* asserit Reiffenst. *h. t. num. 91.* & teste Haunold. dicit communem. De cetero, si fœmina semel admitta ad successionem in feudo ob non existentiam masculorum, ab eo non excluditur per masculum postea prius natum. Belvis. *de feud. v. § fœminis. n. 17.* Zas. *de feud. 8. part. in 2. particul. vers. sed quæras.* Curt. Jun. *in 1. Reg. 3. part. principal. in q. 28.* quos citat & sequitur Clar. *qu. st. 80. num. 1.* contra Iferniam; eò quod lex regulariter non patitur dominia rerum manere in suspensio, uti fieret in hoc casu; & nemo jure jam quæsito sine sua culpa privandus sit; & legitime factum retractari non debeat, etsi casus postea eveniat, à quo non potuit inchoari, ut dicitur *Reg. 75. Jur. in 6.* Excipitur tamen casus, quo nascitur masculus aliàs loco fœminæ successurus, qui, dum fœmina acciperet feudum, jam jacebat in utero pregnantis matris suæ, juxta illud: qui in utero est, perinde, ac si in rebus humanis esset, custoditur, quoties de commodis ipsius partis quaeritur. *L. 7. § l. penult. ff. de statu homin.* E contra fœminam semel exclusam propter existentiam masculi pro semper censi exclusam, ita ut mortuo illo masculo sine liberis, adhuc nequeat admitti, negant Mynsing. *cent. 5. obser. 74.* Rosenth. *c. 7. concl. 44.* & alii apud Reiffenst. *num. 95.* affirmant è contra Fach. *l. 5. c. 45.* cui adheret Reiffenst. dicens communiorum. Item Iferniam, Curt. Jun. apud Clar. *cit. q. 80. num. 2.* ob textum *l. 1. tit. 6. §. 1. ubi: Si quis tenore feudum acceperit, ut ejus descendentes masculi & fœminæ illud habere possint, relicto masculo, ulterius fœminæ non admittuntur &c.* ubi AA. illi per *ad ulterius intelligunt nunquam amplius;* unde & deducunt, in eo casu, exclusis fœminis, feudum devolvi ad dominum. Quam tamen sententiam semper sibi visam esse duram, ait Clar. si in eo casu, quo masculi & fœminæ essent vocati in investitura, masculis deficientibus, deberet excludi fœmina, & feudum aperiri domino, dum ea sola superest ex progenie primi investiti; unde credit, non aperiendum in hoc casu feudum domino, sed fœminam successuram. Secus verò esse censet, seu non successuram fœminam, si superest alius agnatus; quin &, supposita illà opposita sententia tanquam verà, censet adhuc cum Curtio fœminam admittendam, si masculus ille excludens imposterum fœminas statim moreretur, eò quod non videatur extitisse, quod statim deficit.

Quest. 409. An & qualiter monasteria succedant in feuda suorum Religiosorum?

REsp. Quòd Clerici, etiam in sacris constituti, & religiosi feuda sua sæcularia, tam hæreditaria, quam quæ ex pacto & providentia sunt, etiam fœminea, præhabita retinere, aut etiam ea primò recipere, & in eis succedere possint regulariter, modò sint franca, vel servitium solum reale, aut personale, incompatibilitatem cum statu clericali aut religioso non habens, aut si habeat, præstari possit per alium substitutum, id inquam, dictum est supra cum communi, quam tenent Fagn. *in c. qua Ecclesiarum. de constir.* Fachin.